

A close-up photograph of a Giant Hogweed (Reuzenberenklauw) plant. The image shows several large, flat-topped umbels of pale yellow-green flowers on thick, green stems. Some stems are covered in dried, brown leaves. The background is a dense thicket of green foliage.

REUZENBERENKLAUW

PLAN VAN AANPAK

SAMENVATTING

In de gemeente Venlo hebben we te maken met het voorkomen van de Reuzenberenklauw. Deze invasie exoot kan wel 3 tot 5 meter hoog worden, vormt dichte groeihaarden die inheemse plantensoorten verdringen en staat erom bekend dat deze stoffen bevat die bij aanraking ernstige huidaandoeningen zoals forse blaren kunnen veroorzaken. Het is dus wel duidelijk dat we de plant in het kader van de gezondheid liever kwijt dan rijk zijn en dat een plan van aanpak noodzakelijk is waarmee we, voor zowel intern als externe partijen die actief zijn in de openbare ruimte, regels vastleggen hoe ze dienen te handelen bij het aantreffen van de Reuzenberenklauw.

De plant is een krachtige groeier die eenmalig bloeit van eind juni tot augustus. Een bloemscherm kan meer dan 20.000 zaden bevatten. Na de bloei sterft de plant af. De duizenden zaden blijven in de bodem lange tijd (tot 7 jaar) kiemkrachtig. Uit dit zaad groeien steeds weer nieuwe planten.

Reuzenberenklauw verdringt inheemse plantensoorten en oevers en taluds waar de plant veelvuldig staat kunnen instabiel worden omdat de plant de ondergroei die het talud goed moet vasthouden verdringt. Ook vormt de plant een bedreiging door risico's voor de gezondheid. De plant scheidt bij beschadiging stoffen af die onder invloed van zonlicht (UV) brandblaren op de huid veroorzaken.

De Reuzenberenklauw staat sinds augustus 2017 op de Unielijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten (EU-verordening 1143/2014) wat betekent dat terreineigenaren de plicht hebben om aanwezige populaties op te sporen en te bestrijden of zodanig te beheren dat verspreiding wordt voorkomen.

Het plan van aanpak begint bij het goed in beeld hebben en houden van de verspreiding van de soort. Op de locaties die we nu al in beeld hebben starten we met bestrijding in de vorm van intensief maaibeheer. Dit maaibeheer komt bovenop mogelijke reguliere maatregelen die in bij de betreffende berm of oever al van toepassing waren conform het Integraal Onderhoudsbestek.

Om welke kosten het hier gaat en hoe de kosten zich de komende jaren ontwikkelen is nu nog niet exact inzichtelijk te maken. Om die reden kiezen we ervoor om de bestrijding van de Reuzenberenklauw voor 2023 te dekken vanuit de risicoparagraaf "Calamiteiten groen". In de toekomst zijn hiervoor aanvullende middelen voor de uitvoering van het Integraal onderhoudsbestek noodzakelijk.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	DOELSTELLING	4
1.3	AFBAKENING	4
1.4	LEESWIJZER	4
2	REUZENBERENKLAUW IN VENLO	4
2.1	KENMERKEN VAN DE REUZENBERENKLAUW	5
2.2	WAAROM VORMT REUZENBERENKLAUW EEN BEDREIGING?	6
2.3	WET- EN REGELGEVING - PROTOCOLLEN	7
2.4	ACTUELE VERSPREIDING IN VENLO	8
3	AANPAK REUZENBERENKLAUW	9
3.1	MAATREGELEN – VOORKOMEN VAN VERSPREIDING	9
3.2	METHODEN VOOR BEHEERSING EN BESTRIJDING	10
3.3	INFORMATIE EN COMMUNICATIE	12
4	ACTIES EN KOSTEN	15
4.1	ACTIES NAAR AANLEIDING VAN PLAN VAN AANPAK	15
4.2	WELKE INVESTERING VRAGEN DE MAATREGELEN?	15
	BRONVERMELDING	18
	BIJLAGE 2 – ARTIKEL COMMUNICATIE INWONERS	19

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In 2021 heeft de gemeente Venlo een plan van aanpak vastgesteld voor de invasieve exoot Japanse duizendknoop. Naar aanleiding van dat plan ontstond steeds vaker de vraag hoe we met andere invasieve exoten omgaan in Venlo en in het bijzonder de Reuzenberenklauw. Deze plant kan wel 3 tot 5 meter hoog worden, vormt dichte groeihaarden die inheemse plantensoorten verdringen en staat erom bekend dat deze stoffen bevat die bij aanraking ernstige huidaandoeningen zoals blaren kunnen veroorzaken. Het is dus wel duidelijk dat we de plant in het kader van de biodiversiteit en de gezondheid liever kwijt dan rijk zijn. Het beheren van een veilige buitenruimte en tegengaan van de vestiging en verspreiding van invasieve soorten zoals de Reuzenberenklauw is daarbij een belangrijk onderdeel van de basis op orde.

1.2 DOELSTELLING

Dit plan beschrijft de aanpak van de Reuzenberenklauw in Venlo en is mede het instrument waarmee we, voor zowel intern als externe partijen die actief zijn in de openbare ruimte, regels vastleggen hoe ze dienen te handelen bij het aantreffen van de Reuzenberenklauw. Ook beschrijft het hoe inwoners eventuele bestrijding op eigen terrein zelf kunnen aanpakken en nieuwe groeihaarden in de openbare ruimte kunnen melden.

1.3 AFBAKENING

In dit plan van aanpak richten we ons alleen op de aanpak van de Reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzium*), waarbij we een actieve aanpak beperken tot gemeentelijk eigendom. Indien nodig zal afstemming met andere terreineigenaren plaatsvinden.

1.4 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt eerste een korte uitleg gegeven over hoe je Reuzenberenklauw kunt herkennen en waarom het belangrijk is deze aan te pakken en waar we deze zoal in Venlo aantreffen. In hoofdstuk 3 gaan we dan vervolgens in op de aanpak. Hoofdstuk 4 beschrijft de acties en de kosten die daar vervolgens aan verbonden zijn.

2 REUZENBERENKLAUW IN VENLO

2.1 KENMERKEN VAN DE REUZENBERENKLAUW

Het meest opvallend aan de Reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*) is zijn grootte: planten kunnen 3-5 meter hoog worden. De holle stengels zijn 5-10 cm in doorsnede, hebben stevige haren en zijn purper gevlekt. De bladeren kunnen wel één meter lang worden en hebben diepe veervormige insnijdingen. De groei start in het vroege voorjaar rond eind maart, begin april en in het eerste jaar maakt de plant alleen blad en een penwortel aan.

Na enkele jaren groei vormt de plant één bloemstengel en bloeit eenmalig van eind juni tot augustus. De witte bloemen zijn gegroepeerd in grote bloemschermen die een diameter van 50 cm kunnen bereiken en trekken veel insecten aan. Een bloemscherm kan meer dan 20.000 zaden bevatten. Na de bloei sterft de plant af. De duizenden zaden blijven in de bodem lange tijd (tot 7 jaar) kiemkrachtig. Omdat de plant zelfbestuivend is kan de vestiging van één plant voldoende zijn om weer een nieuwe groeihaard te laten ontstaan.

Figure 1 – Links Reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*), rechts: Gewone berenklauw (*Heracleum sphondylium*)

De Reuzenberenklauw heeft veel gelijkenissen met de inheemse gewone berenklauw (*Heracleum sphondylium*), maar deze soort is veel kleiner (maximaal 150 cm hoog). Ook blijven de bloemschermen veel kleiner (maximaal 20 cm), zijn de bladeren minder groot

en hebben de stengels geen paarse vlekken. Deze soort wordt veel aangetroffen in graslanden en bermen en bloeit van juni tot oktober eveneens met witte bloemen. Ook bij deze soort kan aanraking leiden tot huidirritatie maar dan zijn de effecten veel minder sterk dan bij de Reuzenberenklauw.

De Reuzenberenklauw komt oorspronkelijk uit zuidwest Azië en is ruim 150 jaar geleden – net als vele andere invasieve exoten – als sierplant geïntroduceerd en later verwilderd. Het is inmiddels een algemeen voorkomende soort in heel Nederland, vooral ook in het stedelijk gebied.

2.2 WAAROM VORMT REUZENBERENKLAUW EEN BEDREIGING?

De Reuzenberenklauw verspreid zich snel en is een forse groeier die al vroeg in het voorjaar opkomt en dan een gesloten bladerendek vormt. Lokaal kunnen groeihaarden per jaar wel met 10 meter uitbreiden omdat de zaden van de moederplant in de directe omgeving neerkomen. Echter, via stromend water of menselijk handelen kunnen de zaden zich wel tot honderden kilometers verspreiden. Hierdoor worden inheemse plantensoorten verdrongen. Oevers en taluds waar de plant veelvuldig staat kunnen instabiel worden omdat de plant de ondergroei die het talud goed moet vasthouden verdringt. Vooral in de winterperiode kan hierdoor erosie optreden.

Ook vormt de plant een bedreiging door risico's voor de gezondheid. De plant scheidt bij beschadiging stoffen af die onder invloed van zonlicht (UV) brandblaren op de huid veroorzaken (furocoumarinen). Wanneer je door aanraking sap op je huid hebt gekregen is dit effect vaak pas na 24 tot 48 uur merkbaar. Er ontstaan dan branderige vlekken die pijnlijk worden, gaan zwellen of blaren vormen. De aangetaste huid blijft daarna nog lange tijd gevoelig voor zonlicht. Het sap van de Reuzenberenklauw is zeer giftig en wanneer dit in de ogen komt kun je hier blind door worden of wanneer je dit in grote hoeveelheden in de mond krijgt kun je er zelfs aan overlijden.

Figure 2 - Risico's van reuzenberenklauw in de woonomgeving

2.3 WET- EN REGELGEVING - PROTOCOLLEN

In tegenstelling tot de Japanse duizendknoop staat de Reuzenberenklauw wel sinds augustus 2017 op de Unielijst van invasieve uitheemse soorten (EU-verordening 1143/2014). Dat betekent dat, behalve dat er een verbod is op het bezit, de handel, kweek, transport en import van de soort er ook voor de lidstaten van de Europese unie een plicht bestaat om aanwezige populaties op te sporen en te bestrijden of zodanig te beheren dat verspreiding wordt voorkomen.

In Nederland spelen terrein beherende instanties zoals provincie, gemeenten en waterschappen een belangrijke rol in de bestrijding.

In opdracht van de provincies Flevoland, Gelderland, Utrecht en Overijssel is door CLM onderzoek & Advies en landschapsbeheer Flevland een leidraad opgesteld. Deze leidraad is online beschikbaar via <https://www.onkruidvergaat.nl/wp-content/uploads/Leidraad-beheer-Reuzenberenklauw.pdf>. Ook wordt al veel kennis gedeeld via o.a. het kennisnetwerk van invasieve soorten. Hoe de aanpak binnen een gemeente wordt geregeld dient iedere gemeente afzonderlijk vast te leggen.

2.4 ACTUELE VERSPREIDING IN VENLO

De Reuzenberenklauw komt wijd verspreid over heel Nederland voor en is in Venlo al op de volgende locaties in beeld. Deze gegevens zijn verzameld op basis van eigen waarnemingen, waarneming.nl, NDFF en gebiedsinventarisaties. Hiermee hebben we lang nog niet alle locaties exact in beeld. Het aantal locaties ligt in de werkelijkheid wellicht hoger en de aanpak wordt ook naar nieuwe geregistreerde locaties uitgebreid.

Locaties die nu o.a. al bekend zijn:

Middeltweg – Steyl

Nabben – Steyl

Zustersstraat – Steyl

Egypte – Tegelen

Wethouder Lommenstraat – Venlo

Driedistel (tegen de steilrand)

Burgemeester Bergerpark – Schaapsdijkzijde

Burgemeester Bergerpark – Eurgeniasingel - achterzijde politiebureau

Jan Verzijlstraat -langs de Rijnbeek

Henri Uyttenbroeckstraat – langs de Rijnbeek

Hinsbeckerweg – Venlo

Gerrittenweg – Venlo

Sitterskampweg / Nieuwe Kamperweg - Boekend

3 AANPAK REUZENBERENKLAUW

De basis van dit plan van aanpak is verdere verspreiding van de Reuzenberenklauw tegen te gaan en risico's voor de omgeving te beperken. Dit dient geborgd te worden in de juiste voorzorgsmaatregelen, het juiste gedrag en handelen (regels, beheersen en bestrijden) en goede communicatie.

3.1 MAATREGELEN – VOORKOMEN VAN VERPSREIDING

De plant verspreid zich grotendeels door zaad. Voor een succesvolle bestrijding moet dan ook de zaadbank uitgeput worden. De plant kan vanaf het 2^e jaar gaan bloeien en produceert dan 10.000 tot 20.000 zaden. De zaden die voornamelijk verplaatst worden door de wind en het water belanden in de toplaag van de bodem waar ze wel tot zeven jaar kiemkrachtig kunnen blijven. Werkzaamheden waarbij bloemen met zaden worden verplaatst kunnen leiden tot verspreiding van de soort.

Een goed overzicht houden van waar de plant voorkomt en voorkomen dat hij gaat bloeien en hierdoor het zaad zich van daaruit kan verspreiden is dan ook de basis van de aanpak. Dit kan bijvoorbeeld door hem vroeg in het voorjaar al te maaien, maar pas op voor noodbloei. De plant heeft nl. de eigenschap om dan later in het seizoen toch nog en nog forser te gaan bloeien. Het is dan ook belangrijk om dit frequent in het groeiseizoen te herhalen.

Ook met gedroogde bloemenschermen, die nog wel eens toegepast worden als woondecoratie is het oppassen; een zaadje kan makkelijk over het hoofd worden gezien waardoor toch nog kans bestaat op verspreiding.

Net zoals bij de Japanse duizendknoop geldt ook voor de Reuzenberenklauw dat het belangrijk is om alert te zijn op de aanwezigheid van de soort en dan het stappenplan te doorlopen voor de juiste aanpak. Bij projecten dient het bijvoorbeeld een onderdeel te zijn

van de eerste inventarisatie van het toekomstig werkterrein om op de aanwezigheid van invasieve exoten zoals de Reuzenberenklauw te screenen.

Het stappenplan is wat hierbij te volgen is:

1. Raadpleeg voorafgaand aan de werkzaamheden de kaart met verspreiding van de Reuzenberenklauw/ overige invasieve exoten. Dit kan door het openen van deze laag in de Nedbrowser. Hierin zijn de bij de gemeente bekend zijnde locaties al inzichtelijk gemaakt.
2. Doe een veldopname en inventariseer op mogelijk nog onbekende groeihaarden. Hierbij is het belangrijk om de soort goed te kunnen herkennen. Als hiervoor de kennis ontbreekt is het belangrijk hiervoor een kundige of groenbeheerder in te schakelen. Bij grotere projecten kan dit ook onderdeel zijn van een eerste quickscan flora en fauna die wordt uitgevoerd door een ecooloog.
3. Markeer alle groeihaarden in het werkterrein met een duidelijke markering die zichtbaar blijft voor de gehele duur van de werkzaamheden.
4. Maai terreindelen met Reuzenberenklauw intensief (minimaal 5x in groeiseizoen) Het groenafval zonder bloemschermen mag bij het regulier groenafval worden afgevoerd. Bloemschermen en bloemschermen met zaad afvoeren naar een erkende verwerker of bij restafval dat wordt verbrand.
5. Bij uitvoering van werk: voorkom dat plantendelen met bloei (zaden) wordt verspreid.

3.2 METHODEN VOOR BEHEERSING EN BESTRIJDING

Voor het beheersen en bestrijden van de Reuzenberenklauw worden verschillende methoden en technieken beschreven. Belangrijk is vooral dat de plant niet tot bloei mag komen en dat plantendelen met zaden niet bij het groenafval terecht komen. Hoe eerder dat gestart wordt met de bestrijding, hoe beter. In een vroeg stadium is de plant nog eenvoudiger weg te krijgen dan als deze al een aantal jaren een dichte groeihaard heeft gevormd. Volgens vastgestelde regels is het niet toegestaan om de Reuzenberenklauw chemisch te bestrijden.

Beheren

Het beheersen van de soort en daarmee voorkomen dat deze zich verspreid begint bij de juiste instructies bij o.a. grondwerk en beheerwerk.

Bij werkzaamheden moet voorkomen worden dat plantendelen met bloei (zaden) wordt verspreid. Plantendelen met zaden eerst verwijderen en afvoeren naar een erkende verwerker alvorens het grondwerk uit te voeren.

Daarnaast is een belangrijk onderdeel van de beheersing het goed in beeld hebben en houden van de verspreiding van de soort. Bijvoorbeeld door meldingen van buiten welke gemaakt kunnen worden door zowel burger als gemeente. Deze komen binnen via een MOR (Melding Openbare Ruimte)-melding en kunnen na controle en reactie van de

groenbeheerder dan worden toegevoegd aan de kaart en database. Ook kan door de beheerder de groeihaard worden toegevoegd aan de bestrijding.

Bestrijding

De meest gangbare methoden zijn gericht op het regelmatig verwijderen van de plant dat voorkomt dat hij gaat bloeien. Dit moet echter de nodige jaren worden herhaald totdat de zaadbank in de ondergrond is uitgeput. Alleen het verwijderen van de bloemschermen heeft op de langere termijn niet het gewenste effect. De kans is groot dat er toch bloemschermen gespaard blijven of dat de plant extra sterk gaat reageren door het aanmaken van nieuwe bloemschermen (noodbloei).

Locaties met Reuzenberenklauw worden daarom minimaal 5 x per jaar gemaaid in een aparte werkgang, waarbij zo dicht mogelijk boven de grond wordt afgemaaid.

Het bestrijden van invasieve exoten zoals de reuzenberenklauw vraagt om een lange adem en frequent herhalen van maatregelen. Het in een keer verwijderen is bijna niet mogelijk omdat zaad achterblijft in de ondergrond (zaadbank) die tot nog 7 jaar later kiemkrachtig zijn waardoor zich weer een nieuwe groeihaard kan ontwikkelen. Monitoring op hergroei is noodzakelijk, ook na afloop van de bestrijdingsperiode, dus nadat de laatste plant is aangetroffen en afgemaaid.

De gemeente Venlo is voornemens om alle bij haar bekende groeihaarden die zich bevinden in de openbare ruimte actief te gaan bestrijden. Deze locaties worden vanaf het voorjaar van 2023 intensiever gemaaid. Op het moment dat nog een onbekende locatie wordt aangetroffen wordt deze aan de lijst toegevoegd en ook meegenomen in de bestrijding.

Het kan ook voorkomen dat de plant als eenling tussen andere beplanting opduikt. Deze eenlingen worden op basis van een melding gemaaid of uitgestoken. Eenlingen worden niet gelijk meegenomen in de lijst van de bestrijding, maar worden wel geregistreerd voor verder monitoring van de locatie.

3.3 INFORMATIE EN COMMUNICATIE

Een belangrijk onderdeel van de aanpak rondom invasieve exoten zoals de Reuzenberenklauw zit hem in de juiste informatie en communicatie naar betrokken partijen in de openbare ruimte.

Communicatie binnen de eigen organisatie

In de eigen organisatie moet vooral goed worden gecommuniceerd naar iedereen die werkzaamheden verricht of hiervoor opdracht verstrekt in de openbare ruimte. Hier zit een belangrijke bewustwording en kennisontwikkeling op het gebied van de problematiek van invasieve exoten zoals de Reuzenberenklauw. Relevante afdelingen zijn bekend met hoe

men dient te handelen en hoe men zich dient te beschermen bij het werken in de buurt van deze plant.

Denk hierbij aan afdelingen en personen verantwoordelijk voor groenbeheer, natuurbeheer, beheer van infrastructuur en wegen, waterbeheer, vastgoed en grondzaken (pacht, uitgifte grond, ontwikkeling terreinen), juridische zaken (verantwoordelijkheden, conflicten). Dit geldt ook voor toezichthouders die aannemers/ partijen in de uitvoering van werken hierop moeten controleren.

In overleg met de betrokken teams wordt gekeken naar welke methode kan helpen in een betere kennisdeling en bewustwording. Dit soort sessies hebben de meeste waarde bij de start van het groeiseizoen of veldseizoen. Dan is een belangrijk moment om extra alertheid te creëren binnen de organisatie ten aanzien van invasie exoten zoals de Reuzenberenklauw.

Communicatie bij werkzaamheden van derden.

Werkzaamheden (maaieren, snoeien, grondwerkzaamheden, civiel werk, slopen, bouwen) worden vaak uitbesteed aan externen (hoveniers, aannemers). Indien een werk wordt aanbesteed of offerte wordt aangevraagd, is het van belang om de (beoogde) uitvoerder van de werkzaamheden tijdig te informeren wat de gewenste werkwijze is of hiervoor duidelijke afspraken vast te leggen in de contracten.

Het is wenselijk om een ingehuurd aannemer of hovenier te vragen een plan van aanpak uit te werken hoe tijdens werkzaamheden wordt voorkomen dat invasieve exoten zoals Reuzenberenklauw zich vestigen of verder worden verspreid. Daarnaast wordt uitvoerders van werkzaamheden gevraagd om aan te tonen dat ze een instructie hebben gevolgd voor het herkennen van of werken met invasieve exoten. Tot slot verdient het aanbeveling om bij een startoverleg op locatie met de uitvoerenden van de werkzaamheden specifiek aandacht te besteden aan het herkennen van invasieve exoten en de afgesproken werkwijze bij plekken waar invasieve exoten voorkomen.

Communicatie naar terrein beherende instanties

Binnen de gemeente Venlo komen meerdere terrein beherende instanties voor waaronder het Limburgs Landschap, woningbouwverenigingen (o.a. Stichting Woonwenz), Waterschap, Staatsbosbeheer en particuliere grondbezitters. De gemeente Venlo dient deze instanties op de hoogte te stellen van het te voeren beleid. Door de gemeente kan mogelijk een samenwerking worden opgezet zodat ook deze instanties mogelijk een rol van betekenis kunnen vervullen in het beheersen en tegengaan van invasieve exoten zoals de Reuzenberenklauw. Het is mogelijk dat een nevengelegen terrein beherende instantie een ander beleid voert. Hierin kan het beleid met de buurorganisatie elkaar tegenspreken. Voor Venlo als gemeente ligt hier de taak om in goed overleg te kijken wat samen bereikt kan worden. Samenwerken met terreinorganisaties kan in de zaak van invasieve exoten zoals Reuzenberenklauw maar bijvoorbeeld ook in bestrijding van de Eikenprocessierups een goede samenwerking van meerwaarde zijn.

Communicatie richting inwoners

De Gemeente Venlo informeert inwoners en bedrijven over de risico's van de Reuzenberenklauw. Het bestrijden van de gemeente is bedoeld om de soort niet verder te laten verspreiden en overlast voor de omgeving te beperken. Helemaal voorkomen van het voorkomen van de plant is niet mogelijk omdat deze ook op terrein van derden kan voorkomen die ook grenst aan de openbare ruimte.

Reuzenberenklauw komt ook in tuinen en/of particuliere terreinen voor en kan met werkzaamheden mogelijk verspreid worden. De inwoners dienen hiervan bewust te zijn welke risico's nalatig handelen met zich meebrengen. De voorlichting op de website dient ter advisering voor eigen bestrijding en hoe bewoners zelf op eigen terrein de plant met de juiste voorzorgsmaatregelen kunnen bestrijden. Dit is mogelijk door de plant herhaaldelijk vanaf de wortelaanzet en voor dat deze is gaan bloeien te verwijderen. Zolang als er zich nog geen zaad gezet heeft in de plant kan het vrijgekomen materiaal gewoon bij het groenafval worden afgevoerd. Men moet zich ervan bewust zijn dat dit mogelijk meerdere jaren – naar verwachting tot 7 jaar – moet worden herhaald om de soort definitief te verwijderen.

Bij communicatie naar inwoners moet ook het risico en gevaar van de plant bij aanraking goed worden benadrukt. Inwoners die zelf aan de slag gaan met bestrijding dienen beschermende (waterafstotende) kleding, handschoenen en een bril te dragen ter bescherming tegen het sap van de plant.

Aan burgers wordt door middel van communicatie via o.a. de website van de gemeente Venlo gevraagd waarnemingen door te geven middels een MOR-melding bijvoorbeeld via de MijnGemeente App. De gemelde waarnemingen zullen door de gemeente gecontroleerd en in kaart gebracht in het beheersysteem.

4 ACTIES EN KOSTEN

Dat het bestrijden van de Reuzenberenklauw niet eenvoudig is mag gezien hetgeen beschreven in hoofdstuk 2 en 3 wel duidelijk zijn. Neemt niet weg dat als we niets doen het probleem snel groter kan worden en de kosten op termijn exponentieel gaan toenemen.

4.1 ACTIES NAAR AANLEIDING VAN PLAN VAN AANPAK

In hoofdstuk 2 is aangegeven dat we in Venlo ruim 55 locaties (peildatum april 2023) hebben waar de soort is aangetroffen.

Dit is een momentopname. Door meer aandacht te geven komen waarschijnlijk nog meer groeihaarden van de Reuzenberenklauw in beeld.

Op de locaties die we nu al in beeld hebben starten we met bestrijding in de vorm van intensief maai-beheer. Dit maai-beheer komt bovenop mogelijke reguliere maatregelen die in bij de betreffende berm of oever al van toepassing waren conform het Integraal Onderhoudsbestek.

Een aantal locaties die we nu in beeld hebben vallen in principe onder het maai-beheer van het waterschap. Om echter de soort in de woonomgeving goed te kunnen bestrijden gaan we deze locaties vanuit de gemeente frequenter maaien. Dit maai-beheer wordt afgestemd met het waterschap.

Locaties waar maatregelen worden uitgevoerd worden bijgehouden en gemonitord in het beheersysteem.

4.2 WELKE INVESTERING VRAGEN DE MAATREGELLEN?

Het intensief maai-beheer ter bestrijding van de Reuzenberenklauw brengt voor de komende jaren minimaal de volgende kosten met zich mee:

Locatie	Oppervlakte te bestrijden	Prijs per are	Freq.	Totaalprijs
Stadsdeel Zuid	16 are	€ 120,-	5x/ jaar	€ 9.600,-
Stadsdeel Oost	35 are	€ 120,-	5x/jaar	€ 21.000,-
Stadsdeel Noord	1 are	€ 120,-	5x/ jaar	€ 600,-
Stadsdeel West	20 are	€ 120,-	5x/jaar	€ 12.000,-
Totaal				€ 43.200,-

De prijs is gebaseerd op een bestrijding door 5x per jaar maaien en afvoeren. Voor de nazorg moet men er rekening mee houden dat dit nog tot 7 jaar lang moet worden herhaald.

Figure 3 - reuzenberenklauw die frequent wordt gemaaid komt niet meer tot wasdom en tot bloei.

De tabel laat al zien dat het aantal locaties in stadsdeel Noord nog gering is. De verwachting is dan ook dat gedurende de bestrijding nog nieuwe locaties gevonden worden die meegenomen dienen te worden in de bestrijding. Hierdoor is het nu nog niet exact inzichtelijk te maken om welke kosten dat het in totaal gaat en hoe deze kosten zich de komende jaren (structureel) gaan ontwikkelen. De tabel geeft voor 2023 in ieder geval de minimaal te verwachten kosten aan. Om die reden kiezen we ervoor om ook de bestrijding van de Reuzenberenklauw voor 2023 te dekken vanuit de risicoparagraaf "Calamiteiten groen" en hier voor de toekomst extra middelen voor op te nemen in het integraal onderhoudsbestek.

BRONVERMELDING

Kennisnetwerk van Invasie exoten - <https://www.invasieve-exoten.info/nl/invasieve-exoten/soorten/unie-lijst-invasieve-exoten/reuzenberenklauw.htm>

Leidraad beheer reuzenberenklauw - <https://www.onkruidvergaat.nl/wp-content/uploads/Leidraad-beheer-Reuzenberenklauw.pdf>

BIJLAGE 2 – ARTIKEL COMMUNICATIE INWONERS

(concept – versie d.d. 19-4-2023)

In de gemeente Venlo krijgen we steeds meer te maken met verwilderde invasieve exoten. Zo ook met de Reuzenberenklauw. Deze plant vormt een bedreiging voor de natuurlijke balans en kwaliteit van onze groenvoorzieningen, maar is ook een gevaar voor de volksgezondheid.

De Reuzenberenklauw is niet de enige invasieve exoot waar de gemeente tegen strijd. Ook de tegen de Japanse duizendknoop treffen we maatregelen. Het grote verschil is dat tegen de Reuzenberenklauw de gemeente wel verplicht is om actie te ondernemen, daar waar dit volgens de regels van de Europese unie voor de Japanse duizendknoop nog niet verplicht is.

Hoe gevaarlijk is de Reuzenberenklauw?

De Reuzenberenklauw is zeer giftig. Wanneer je het sap op je huid krijgt dient dit gelijk te worden afgespoeld met veel water en dient deze huid afgedekt te worden zodat er geen zonlicht bij kan komen ter voorkoming van (ernstige) brandwonden. Bij ernstige brandwonden of als je het sap in de ogen of mond hebt gekregen dien je tevens direct naar de spoedeisende hulp te gaan. Bepaalde klachten kunnen ook pas na 24 uur of zelfs later na de aanraking pas ontstaan.

Wanneer je de Reuzenberenklauw in de tuin tegenkomt, verwijder deze dan met handschoenen, een bril en bedekte (waterafstotende) kleding. Wanneer je de Reuzenberenklauw langs de weg tegenkomt en er direct gevaar dreigt voor aanraking door mens en/of dier dan meldt dit dan bij de gemeente.

Wat doen we aan de Reuzenberenklauw?

Het plan van aanpak dat de gemeente nu heeft opgesteld pakt de bestrijding van grote groeihaarden van Reuzenberenklauw aan met intensief maai-beheer. Dit intensief maaien voorkomt dat de plant gaat bloeien en door zaadzetting verder kan verspreiden. Het bestrijden van de soort doe je door het uitputten van de zaadbank die nog actief is in de ondergrond. Vanuit dit zaad komen ieder jaar de nieuwe planten op. Voorkomen dient te worden dat deze planten gaan bloeien en zodoende weer meer dan 10.000 zaden per plant produceren en op deze groeiplaats achterlaten. Het in zijn geheel verwijderen van de Reuzenberenklauw is dus - net als bij de Japanse duizendknoop - een langdurig proces dat meerdere jaren van intensieve maatregelen vraagt.

Wat kunt u als inwoner doen?

Mocht de soort voorkomen in uw eigen tuin of terrein dan is voorkomen van verspreiding het allerbelangrijkste. Het bestrijden van de soort met de juiste beschermingsmaatregelen

is mogelijk. Doe dit dan nog voor de bloei en de plant zaden heeft gevormd. Vrijkomende plantendelen mogen afgevoerd worden bij het groenafval.

Mocht u naar aanleiding van deze informatie nog graag meer willen weten dan kunt u hiervoor ook terecht op de site <https://www.invasieve-exoten.info/nl/invasieve-exoten/soorten/unie-lijst-invasieve-exoten/reuzenberenklauw.htm> of uw vraag stellen aan de groen beheerder van de gemeente Venlo via info@venlo.nl.

